

Maria Piël (100) moest gedwongen verhuizen en pikte dat niet

De 100-jarige Maria Piël moest in december 2019 haar appartement uit, omdat zorgreus Careyn zo nodig nieuwbouw wilde. Dat pikt de krasse oudere niet. Met hulp van enkele jonge ex-bewoners heeft ze het manifest '[Geef ouderen hun stem terug](#)' opgesteld. Inmiddels schitterde ze in een aflevering van Zembla. „Dit maakt het laatste stukje van mijn leven zinvol.” Bron AD 24 februari 2019.

Meer informatie op <https://geefouderenhunstemterug.nl/>

Maria Piël zit scheef in haar bruine lederen fauteuil en zal er twee uur lang niet uit komen. Ze praat al die tijd over haar leven, wonen in het verzorgingshuis en vooral over de inspanningen voor betere zorg. Met humor en relativering, maar tegelijk scherp en altijd alert..

Begin december verhuisde Piël noodgedwongen van de hoogbouw van Tuindorp-Oost naar de vierde etage van een zijvleugel. Zorgorganisatie Careyn wilde nieuwbouw, de dertig overgebleven bewoners moesten eruit. Negentig tijdelijk inwonende jongeren waren al eerder uitgegooid, gedwongen en tegen de afspraken.

De verhuizing viel haar niet mee, verzucht Piël. Haar gezondheid verslechterde, ze heeft nog steeds last van stress. Bovendien is ze niet op haar gemak in het 'verder mooie appartement', helemaal aan het eind van de gang op de vierde verdieping.

„Ik voel me hier ontheemd en onveilig. Inbrekers kunnen gemakkelijk naar binnen en hun vluchtweg eindigt precies voor mijn deur. Komt bij dat ik hartfalen heb en soms stikt mijn adem. Dan is het wel noodzakelijk als hulp er snel is, want een paar seconden te laat en het is afgelopen met me.”

Piël vertelde de leiding al voor de verhuizing dat ze wel genoeg wilde nemen met een kleiner appartement, maar wel meer centraal gelegen. Voor haar eigen veiligheid. „Ze zeiden tegen me: ‘Aan ruilen doen we niet’. Maar bij anderen is dat wel gebeurd.”

De oude dame weet dat ze kritisch is en nadrukkelijk voor de belangen van de medebewoners en haarzelf opkomt. Nooit had ze het gevoel dat dit gevolgen had voor de zorg van Careyn, maar dat vertrouwen is ze kwijtgeraakt.

„Tijdens gesprekken over een ander zorgpakket kreeg ik opeens van een dokter te horen dat ik beter maar niet meer met mijn rollator kon lopen. En hij vroeg zich en passant ook af of het niet beter was om bij mij een maagsonde aan te leggen. Nou nee dus. Ik loop zolang het gaat en ik eet zelf, ondanks de pijn. Vervolgens zeiden ze dat ik op deze manier de afspraken voor een nieuw zwaarder zorgpakket traineerde.”

[Lees hier alles over het dossier Tuindorp-Oost.](#)

**U voorspelde dat de verhuizing levens zou gaan kosten.**

„In al mijn strijdbaarheid heb ik dat gezegd, ja. Ik heb voor de dertig bewoners die moesten verkassen gevochten. Een paar bewoners zijn overleden, enkelen zijn naar het verpleeghuis gegaan. Terwijl we eerder de toezegging hadden gehad dat we pas zouden hoeven te verhuizen als de nieuwbouw klaar was. We krijgen nu in januari 2020 nogmaals een andere plek.”

## **Is verhuizen dan zo erg, zullen mensen zich afvragen.**

Fel: „Schei uit. Dat geeft enorme stress bij ouderen. We zouden helemaal niks hoeven te doen, maar ze vergaten ons brein. Je hele huis gaat overhoop. Ik weet nog steeds niet waar al mijn spullen liggen. En mijn verstand werkt nog prima. Anderen zijn gedesoriënteerd, een bewoner loopt verdwaasd over de gangen. Die wordt eerdaags weggepromoveerd naar het verpleeghuis.”

Maria Piël is van 17 mei 1918, het jaar dat de Eerste Wereldoorlog eindigde. Ze werd geboren in een katholiek gezin met in totaal veertien kinderen. Maria was nummer dertien. Alle anderen zijn inmiddels overleden, haar laatste zus in 2008. „Iedereen is weg, niemand meer om iets aan te vragen. Het is de realiteit, al mis ik ze natuurlijk wel. Dan had ik maar niet zo oud moeten worden. Maar ik ben blij dat ik er nog ben.”

Ze is, bekend ze, bewust ongehuwd gebleven. „Toen ik in Zwolle verpleegkundige was, wilde mijn toenmalige vriend trouwen. Ik zag het huwelijk voor me en zei tegen hem dat het helaas niet door ging. Een gehuwde vrouw moest in die tijd stoppen met werken en dat was het me niet waard. De liefde ging blijkbaar niet diep genoeg. Ik heb nooit spijt gehad van die keuze.”

## **Verliefdheid**

Gevoelens waren er soms wel. Was ze 50 jaar later geboren, dan was het vermoedelijk anders gelopen. „Nu was ik de verliefdheid steeds voor. Ik ben daar niet boos of verdrietig over. Het is nu eenmaal zo gegaan. Vroeger was men altijd bang dat iemand een ouwe vrijster zou worden. Nou, ik heb daar geen last van gehad.”

Diemen, Zwolle, Heerlen, Nijmegen, Oss, Groesbeek, Utrecht. Het rijtje met woonplaatsen laat zien dat Piël in haar leven de verhuizingen niet uit de weg ging. Ze volgde als eerste verpleegkundige een opleiding waardoor ze psychiatrisch sociaal werker werd. In Utrecht kon ze aan de slag. „Ik wortelde in korte tijd overal, ook in Utrecht, waar ik aan het werk ging bij Bureau Levens- en Gezinsvragen. Ik was van 1953 tot 1973 een bureaumanager en ik deed de cliëntencontacten erbij. Wegens mijn slechte gezondheid ging ik al op mijn 55ste de WAO in.

Lachend: „Ja , ik ben jullie al heel lang tot zorg.”

28 jaar geleden kwam daar nog een hersenaandoening bij. Ze had vermoedelijk nog vijf jaar te leven, zei de arts. „De dokter raadde me aan zo snel mogelijk naar een verzorgingstehuis te verhuizen. Zo ben ik toen hier in Tuindorp-Oost terecht gekomen.”

## **Maar er is wel iets misgegaan met die voorspelling van de dokter.**

Pretoogjes verschijnen achter haar strenge bril. „Gelukkig wel ja. Ik heb toen weer moeten leren praten. En eten, drinken, kauwen en slikken doet nog steeds zeer. Maar ik ben er nog. Ik heb veel meegemaakt en het was een zinvol leven.”

## **Wat is het geheim van uw hoge leeftijd?**

„Wees dankbaar en tevreden. Zelf uit de nare ervaringen die we allemaal hebben, is iets positiefs te halen. En doe het rustig aan. Het bed is belangrijk. Mijn sociale leven heeft jaren

op een laag pitje gestaan, de nachtrust ging voor. Anders had ik al jaren eerder in de ziektewet gezeten.”

### **Hoe komt u de dagen door?**

„Mijn geest wil nog zoveel. In de rolstoel erop uit trekken, uitgaan. Maar dat kan allemaal niet meer. Wel kan ik nog luisteren naar muziek, tv kijken en luisterboeken horen. En ik slaap veel.”

### **Er ligt ook een tablet op tafel.**

„Op mijn 95ste heb ik geleerd om met de iPad om te gaan, al wordt dat ook moeilijker. Ik wil meedenken, geïnformeerd blijven. De familie die ik nog heb woont niet in Utrecht, gesprekken met medebewoners worden steeds moeilijker, want ze hebben vaak problemen met hun geheugen. Er is er nog eentje waarmee een goed gesprek mogelijk is. Tja, ik ben volkomen afhankelijk.”

### **Mist u veel?**

„Heel veel. Alleen al gewoon kunnen lopen. Maar het meest maak ik me zorgen om mijn ogen. Ik zie nu alles in een waas.”

### **Als even alles mogelijk is, wat zou u wensen?**

„Niet lachen hè. Dan zou ik naar de Noordpool willen, kijken naar de noorderzon, genieten van de sneeuw en een lekkere sledetocht maken. Wat dichterbij lijkt me een vakantie naar Rome ook erg mooi hoor.”

Al 28 jaar woont Piël in verzorgingshuis Tuindorp-Oost. In het begin was het een vijfsterrenhotel, zegt ze. „We hadden een goede directeur, kregen heel lekker te eten, er waren culturele middagen en avonden. Mensen werden niet snel aangenomen. Alleen gefortuneerde en bekende Utrechtse kwamen erin. Snap eigenlijk niet waarom ik mocht komen, haha.”

Toen er later geen onderscheid meer mocht worden gemaakt en de wachtlijst werd ingevoerd, veranderde dat. „Terecht trouwens dat dit gebeurde. Maar inmiddels is de zorg ondermaats geworden. Neem het eten. Acht jaar kregen we slecht eten van een cateraar. Nu is er een nieuwe. Dat was beter, maar vanmiddag kreeg ik aardappelstamp met witte bonen en snijbonen. Het was eerder pap. Maar niks ten nadele van de mensen die hier in de keuken werken. Ze doen wat ze kunnen en zijn me welgezind. Ze krijgen ook slechts hun opdrachten.”

Omdat er sinds 2013 geen indicaties meer voor het verzorgingshuis worden afgegeven, liep Tuindorp-Oost langzaam leeg. De directie van Careyn besloot om vanaf 2016 negentig jonge mensen tussen de ouderen te huisvesten.

Piël glundert. „Dat was mijn mooiste én veiligste tijd hier. Anderen zagen het niet zitten, maar ik was het een keer eens met de bestuurders. De jongeren zagen hoe ouderen leefden, wij leerden van de jeugd. Na de aanvankelijk scepsis was iedereen er blij mee.”

### **Waren ze niet luidruchtig, geen wilde feesten?**

„Nee joh. Soms moest je vragen of ze een beetje rustig wilden zijn, maar ze waren uitermate correct. Hun aanwezigheid gaf mij het gevoel weer midden in de maatschappij te staan. We hadden vaak mooie, goede gesprekken. Of we maakten gewoon een praatje in de tuin. Ze waren er voor ons, dat heb ik heel fijn gevonden. Ze komen nog steeds op bezoek, maar door hun vertrek is er wel wat veranderd. Dat snap ik best. Ze hebben hun eigen bezigheden.”

Het zijn deze jongeren die afgelopen week met het manifest ‘Geef ouderen hun stem terug’ in de bres zijn gesprongen voor de zorg aan bewoners zoals Piël.

„Toen jongeren me kwamen vertellen wat ze gingen doen, was mijn eerste gedachte: Dit is het eindpunt, de strijd is overgenomen. Mijn inzet voor een betere behandeling is niet voor niets geweest. Dat die actievoerende jongeren zich geheel belangeloos voor ons inzetten is fantastisch. Ze verdienen het hoogste lintje.”

### **Worden ouderen dan niet gehoord?**

Fel: „Echt niet. We hebben totaal geen stem, net zo min als het uitvoerend personeel. Hen wordt alleen verteld wat ze wel en niet mogen doen. Er is personeel dat geen vinger extra uitsteekt. Het is een troep bij de bewoners, soms wordt poepondergoed zo in de wasmand gegooid. Buitenstaanders hebben geen benul van wat hier gebeurt. Ik zeg er uitdrukkelijk bij: er werken hier ook heel goeie mensen, maar in totaliteit is de hulp ondermaats. Dat moet verbeteren.”

En zo heeft het machtige Careyn (340 miljoen euro omzet, 7.000 medewerkers) opeens te maken met een manifest en een strijdbare 100-jarige die daarvan de verpersoonlijking is.

„Dat laatste hoeft niet zo nodig, maar ik ben wel blij dat ik dit op mijn leeftijd nog mag meemaken. Ik leef weer voor iets. Maar het gaat niet om mijn glorie, het doel is verandering. En daarvoor zijn veel handtekeningen nodig.”

[Lees hier alles over het dossier Tuindorp-Oost.](#)

**Meer informatie over het manifest is te lezen op [geefouderenhunstemterug.nl](http://geefouderenhunstemterug.nl). De uitzending van Zembla over Tuindorp-Oost is terug te zien op [zembla.bnnvara.nl](http://zembla.bnnvara.nl).**